

od vseh 90.829 fl., kar znaša na leto 448 fl., t. j. nekoliko več, kakor vsa dosedanja štibra, namreč 436 fl. Letos morajo prvič plačati. Zamorejo se sicer pri ministerstvu gledé svote pritožiti, pa pomagalo ne bode nič. Sploh pa duhovniki povsod tožijo, da so se kompetencije prenizke nastavile. Čudno je tukaj zahtevanje vlade, naj bi štiftane meše, kder jih je več kakor 265, opravljali kaplani zastonj. Kaj bi neki uradniki rekli, če bi se jim djalo: česar okrajni glavar sam storiti ne more, to naj opravijo drugi uradniki — zastonj? Konjiški dekan plača novega davka 200 fl., slov. bistriški 100 fl., starotrški 206 fl., laški 500 fl., sp. polskavski župnik 60 fl. in celški opat 200 fl. itd. skupaj kakih 3000 fl.

Ceravno pa vse gre, ne skozi roke ordinarijatov, ampak okrajnih glavarstev, se vendar vse vrši v najlepšem porazumljenju duhovniških oblastij z g. Stremajerjem, ki na Dunaju živi in po vsej Cizlajtaciji nadzoruje vse cerkvene zadeve, minister že od l. 1873—1874? Uzrokov porozumljenja nečemo razlagati, večidel so gmotne kakšnosti.

Za novo cerkvo Srea Jezusovega v Gradcu je nabranih že 14 529 fl. 42 kr. Med darovniki nahajamo knezoškofa gračkega s 546 fl., kanonika Trummerja s 500 fl. in fabrikanta Engelhoferja s 600 fl. Darovani denarji so se obrnili za nakup zemljišča, na katerem bo cerkva stala.

Vodilo krščanskega življenja, postavil g. B. Par, velja 2 kr. na mehki in 4 kr. na trdnjej podlagi, če se oglasi 1000 prejemnikov.

Gospodarske stvari.

Kdor si živinsko klajo vé pametno porazdeliti, temu živina po zimi ne boče stradala.

M. Zadnjo zimo, ki je do pozne spomladi brez prestanka trpela, je marsikteri naših kmetovalcev pomaujkanje živinske klaje težko občutiti moral. Takim nezgodam, kedar občeno ali povsod nastopijo, je težko v okom prihajati. Edino sredstvo, ki pomaga, je, da se v vseh okoliščinah z krmo prav varčno ravna.

Kdor s pridelano klajo varčno ravna, ta svoje živine ne pušča gladovati, ampak ta le s krmo v začetku nepotrebno in nepremišljeno ne brska in nje ne raztrešava.

Varčen kmet ni ne lakomnik, ne raztrešavec. Toraj bočemo tukaj tudi svoje bralce opomniti, da s pridelano klajo o pravem času varčno ravna. In to je tudi v letih dobro, v kterih je obilica živinske klaje.

Pridelana klaja se mora že jeseni prav in primerno porazdeliti. V ta namen se voz v bremena povezanega sena srednje velikosti zvaga. Če pa že tega ne, naj se pa vsaj vsa krma poprek v glavi preceni in prerajta, kolikor nje biti utegne. Ali previsoko se pač ne sme segati, dru-

gače bi se oštel. Kajti treba je vedno pred očmi imeti, da vsako seno do spomladi na svojem zvonajnem obsegu in tudi na notrajni teži nekoliko zgubi. Ta zguba se pri 100 funtih travnega sena rajta na 15—20, pri detelji, na 10—25, pri otavi na 20—30 funtov.

Ko se je tedaj določilo in prerajtalo, koliko klaje je na parnah in v podstrešju, tako se mora na dalje izrajtati, koliko se je sme na dan pokladati. Krma bi se ne smela nevezana v blev nositi. To se sicer da z malim trudom opraviti ali razmerno se visoko poplača.

Pridelana klaja se mora pa ne samo po množini, ampak tudi po dobroti porazdeliti. Slabejše krme se mora več polagati, boljše pa se sme nekaj manj dajati. Kajti očitno je, da cent slabega sena ni skoraj več vreden, kakor pol centa dobrega, in cent dobre krmne slame več izda, kakor cent slabega sena.

Da se zablatjeno sploh sprideno seno s soljo, z mlatenjem, kuhanjem ali parenjem popravlja in neškodljivo nareja, to znamo. Ali prav za prav je to vendar le pomota. Škodljivost takega sena se s takimi sredstvi k večjemu nekaj zmanjša, druga pa nič. Ako se dobro, zrezano seno z vrelim kropom popari, kakor kakov čaj, tako daje črstev in prijeten duh od sebe. Ako se pa s spridenim senom tako postopa, da si je bilo poprej še tako skrbno očiščeno, se bodemo vedno lahko po gnjilem, plesnivem duhu prepričali, da je skozi in skozi znotraj in zvonaj nezdravo in za pokladenje živine nepripravno. Vsako seno, katero po taki skušnji ne da čistega duha od sebe, ne velja in je več ali manj nezdravo.

Kmet si mora pa svojo krmo tudi tako porazdeliti, da vsako leto senene ali slamnate klaje še nekoliko ostaja, in če tudi le mala mrvica.

Seno in slama se ne sme nikdar do zadnje bilke položiti, kakor se tudi iz denarnice zadnji goldinar ne sme nikdar razizdati.

V denarnici mora vedno neka zaloga biti, ravno tako pa tudi pri krmi.

Vedno more tudi nekoliko krme v zalogi biti, ker se pripetiti more, da pride po slabih letinah tudi najskrbnejši gospodar v zadrego in je prisljen po toti zalogi seči. Srečen, kdor jo ima. Kajti ona je njegove živinice rešitev.

Da se pa do take zaloge pride, mora se leto za letom oddelek pridelka, morda jeden ali pol podstrešnika pri proračunu za zimo iz rajtenga izpustiti in le ostala krma v poštev jemati. Drugo leto se to, kar se je zimo prej prihranilo, najprej živini pokrmi, da se po dolgem ležanju ne spridi. Mestote ga pa se jednaka množina krme novega pridelka poshrani; vrh tega pa še oddelek za drugo leto. Če se tako več let zaporedoma ravna, se s časom do precejšnje zaloge pride. Se ve da brez konca in mere se ne sme tako naprej postopati, le tako dolgo, da se zaloga nabere, ktera kmetijstvu zadostuje. Če v takih okoliščinah nerodovit-

nost ali kaka uima pridelek krme jeduega leta uniči ali vsaj izdatno zmanjša, gospodar ne bode zastran klaje v zadregi. Po tem zakladu se pa sme le v izrednih primerlejih seči in kar se je odvezelo, se mora pri novi kositvi zopet dodati. Če že med nabiranjem zaloge nastopijo leta, v katerih se pičlo klaje pridela, sme se povečanje klajne zaloge opustiti in le na taka leta omejiti, v katerih je pridelek obilen ali vsaj sreden. Po nasvetovani zalogi smemo le v najhujši sili seči in jo pokrmiti.

Kdor na povedan način gospodari, ne bode nikdar primoran svoje živine prezgodaj na neprikladno pašo goniti ali pa celo po slami, strešnici segati, kakor so to v pretekli zimi nekteri storiti morali.

Ugovor, da ni mogoče, pičlih pridelkov tako porazdeliti, da bi vedno za zalogo nekaj ostajalo, ne velja. Kajti pomisliti se mora, da se z zrnjem, prgami, repo itd. marsikteri cent sena in slame prigospodariti zamore.

Take krme se zamore vedno dobiti, senene in slamnate pa težko, včasih celo ne. Treba tedaj krmo pametno porazdeliti in ž njo varčno ravnati.

Varujmo sadna drevesa zajčevih zobov.

M. Divji zajci po polju in vinogradih, po travnikih in lesovju, kakor vse druge glodavke, so kmetovalcu v mnogih ozirih škodljivi. Največ pa trpijo pod zajčevimi zobmi mlada sadunosna drevesa. Marsikteri kmetovalec se ne boji ne truda ne stroškov, le da bi si sadunosnih dreves zaredil in zasadil, ali mala zamuda jeseni pred zimo mu uniči dostikrat ves, in včasih večleten, trud. Opustil je drevesa o pravem času obvarovati in ubraniti zajčevih zob. Posebno jablanice, in kolikor so žlahnejše toliko bolj, imajo od zajcev trpeti, posebno o snegovitih zimah, včasih pa tudi celo v zimah, ko ni snega in še dostikrat rano jeseni, ko je še prek in prek dosti hrane najti. Zato se naj o pravem času skrbi za pomočke, kojih je več.

1. Ako se debela in večje veje pomažejo z raznimi stvarmi kakor: s petroleom, katranom ali smolovcem, tako sicer to zoper zajce pomaga in jih odganja, ali primeri se, da se tudi drevesca posušé. Večkrat se nasvetuje, naj se drevesca pomažejo z mastjo, na primer s lesičjo, svinjsko, ribjo. Ali tudi to je deloma škodljivo. Kajti luknjice po skorji, katere so zdravju drevesa potrebne, se po tem zamažejo in zamašijo in razne bolezni se potem lotijo drevesa.

Maža iz apna, ila, krvi in scavnice je sicer dober pomoček proti mahu in lišaju in varuje tudi nekoliko časa proti zajcem. Vendar jo dolgotrajno mokrotno vreme spere in zajci taka drevesa še hujše napadajo. Če že hočemo s tako mažo drevesa varovati, tako se mora večkrat ponoviti.

2. Drevesa oviti, bodisi s čemkoli, je najboljši pomoček zoper zajca. Jemlje se trnje, palice, turšična slama, trstikovje ali ktera druga

slama. Najhitreje se ovijauje vrši, ako se škopna slama vzeme. Za vez služi najbolje pantovec, t. j. vrba zlatica, kakoršne pod vinogradih rade rastejo.

Skrajni čas za ovijanje je konec novembra. Drevesa ostanejo potem ovita do konec marca, še bolje pa do sred aprila.

Drevesa tudi poleti oviti puščati, kakor se to sem ter tje vidi, je škodljivo, ker debela preobčutljiva postanejo in se mnogo mrčesja, posebno škarjic, v takih ovitkih zareja, kar drevesu tudi škoduje.

Pomoček zoper podgane je divja poprova meta, (wilde Pfeffermince). Nek gospodar je iz svojega škedna kmalu pregnal vse podgane brž ko je po njem poprove mete nastlal.

Staro vino je v ceni poskočilo. Začeli so kupci iz Koroškega in G. Štajerskega, zlasti iz Gradca, po njem praševati. Za novo pa se skoro nihče ne glasi.

Sejmovi 15. dec. pri sv. Križu pri Slatini. 20. dec. v Teharjih in v Brežicah. 21. dec. na Laškem. 27. dec. v Vitanju.

Dopisi.

Iz Slovenjgradskega okraja. Kakor daleč je v našem okraju glas počil, da bo šel Frice Brandstetter k c. kr. celjski okrožni sodnji „kaše — jest“, ker je na ime svojega prijatelja, stotnika Seidl-na, za 60.000 fl. goljufivih mejnic med svet spravil, tako daleč je tega dogodka vsak pošten Slovenec in Katoličan vesel. — Kdor je v soboto v Slovenjgradu bil ali pa v nedeljo ljudi pri cerkvi in po gostilnicah opazoval, ta je videl, kako se je Slovencem samega veselja lice svetilo, in kako so brezumni liberalci in pa nemčurji pobiti bili zaradi Brandstetterja. Ne sme se sicer človek črez nesrečo svojega bližnjega veseliti; vendar pa nam krščanska zapoved ne veleva, bližnjega bolj ljubiti, kakor samega sebe. To pa bi storil vsak Slovenec, ki bi Brandstetterja ali pa Seidlna obžaloval; kajti ta človek je bil za nas štajerske Slovence prava mora, ki nas je kot poslanec tlačil in naš narodni duševni in gmotni razvoj oviral, kolikor je le mogel. In te more — smo menda zdaj za vselej rešeni!

Ta človek tedaj, tujec, nemčur, brezveren liberalce, je bil zastopnik nas, katoliških Slovencev v deželnem in državnem zboru!! Brandstetter zagovornik Slovencev in pa maček čuvaj slanine, to je vse edno. Ker smo tedaj mi, posebno pa naši duhovni gospodje, Brandstetterja dobro poznali smo v našem katoliško-političnem društvu nezaupnico do njega enoglasno sprejeli in mu jo tudi pismeno poslali. Vsled te nezaupnice bi bil Brandstetter moral iz državnega zbora izstopiti, in človeku domačinu, možu našega zaupanja, prostor